

סנהדרין מז

עניין: אין קוברין רשע אצל צדיק

מהרי"ל הלכות שמחות

[י] אמר מהר"י מנ"ל מאי דנהיגי עלמא שלא לקבור רשע אצל הצדיק? ילפי' מאלישע, כדאיתא פ' נגמר הדין. ומעמא משום דאל הצדיק מגלין מה שנגזר מאחורי הפרגוד, כדאיתא פ' מי שמתו. ומתי שהרשע סמוך לו מונעין מלגלות לו כדי שלא ישמע ג"כ הרשע.³

ספר חסידים

תשה מעשה בת"ח צדיק שקברוהו אצל מי שאינו הגון [א] בא הצדיק לכל בני העיר בחלום הרעותם לי שקברתוני אצל בית הכסא שריהו ורע וקשה לי העשו [ב] ושמו אבנים בין קבר הצדיק לקבר הרשע כמחיצה [ג], ומשם והלאה לא בא להם בחלום.

אגרא דפרקא

(רסד) און שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין [משלי טו לא], נ"ל לפרש דהנה אמרז"ל [סנהדרין מז]. אין קוברין רשע אצל צדיק, והטעם כתבו המקובלים, דהנה הרוח בא בכל פעם מעולם העליון לפקוד את הגוף והבלא דגרמי ומודיע לו רזי תורה מה ששמע ולמד מעולם העליון, וזהו ענין חליצת עצמות שאמר הנביא [ישעי' נח יא] ועצמותיך יחליץ, וכיון שנקבר הצדיק אצל רשע, והרשע אינו ראוי לשמוע, אזי על ידי זה מונעין הרזי תורה גם מהצדיק, והנה האיש שאינו בן תורה בחייו, אבל היה רגיל בחייו לשמוע תוכחה, הנה בודאי שכרו לא יקופח, וזוכה לשמיעה גם אחרי וכו', ע"כ איש כזה בבוא פקודתו פקודת כל היצור, מותר לקבוע לו מקום מנוחתו בין חכמי התורה, כי בודאי לא ימנע מהצדיקים אורם על ידי איש כזה, כי גם הוא ראוי לשמיעה. וזה שרמז בפסוק און שומעת תוכחת חיים, היינו ששומע תוכחה בחיים חיותו, בקרב חכמים תליין, בבוא ימי הליכתו לגן עדן, והגוף ילין עד הבקר לתחית המתים.

ים של שלמה יבמות פ"ג סי' טז

רשע כמותו שכול צעל ענינה סכנה לפי שאין קיבוי רשע אלל לדיק וחסם סמיכין העצירים לקיום חקוי חסוי לקצרו כדי לכו' שוכני אלל לדי' לפי הכפני יולל שנים נכפסדי' כי אולי אין אינס רלוים לכך ויעכשו כי לא ורע ללדיק שיעכשו רשע או שאין הגון אללו זעעס דאליטע יוכי ע"כ לרי' רלו' היטי' אס לא סידי צעלי כיס' חקפה עלינו:

ציוני פרשת ויחי

ושכבתי עם אבותי הוא סוד גדול מסודי התורה שלא קברו במערה כי אם האבות לפי שאין ראוי לקבר צדיק אצל רשע ורשע אצל צדיק וראיה מאלישע שנאמר מחילה. וא"ת מה מזיק לאב או לצדיק אחר להקבר אצלם אלא כשהצדיקים נחים על משכבותם מגלין להם רזי עליונים ותחתונים. ואם נקבר אחר אצלם שאין שוה להם במעלתם ימעטו העליונים מלהגיד ולגלות להם סודות אשר בהם יהנו כאלו יאכלו כל טוב שבעולם הזה. וכן רבי יהושע ב"ל הלך עם אליהו עד רבי שמעון בן יוחאי א"ל אליהו לרבי שמעון אם ברשותך יכנס רבי יהושע בן לוי לשאל לך הלכה ממה שאמרת א"ל אם נראה הקשת בימיו אינו ראוי לבא אלי. ולמה היה קשה לו כי היה ירא פן ימעטו לו סתרי עליונים ורזי תחתונים בעבור ר' יהושע. וא"ת אם נקברים זה אצל זה מה מזיק להם הלא הנשמות אינם יחד. אלא לבסוף מניחין הנשמות על העצמות ומדברים תמיד עם המתים והנשמות חוזרות אצל העצמות. וידוע למקובלים שבעצמות של אדם יש דעת לשמוע ויכולת בהם להפוך את עצמם אם יעשו מרובעות מכל צד. ולא אוכל לפרש פן יחטאו בהם אנשי און. כאשר כתב איש סודי רזי. שוב כתב אם אין תחייה ואין